

На нашу думку, якість освіти – це відповідність освітньої системи меті, функціям, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти та показник результативності навчального процесу вищого навчального закладу.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – це сукупність засобів теоретичного практичного, матеріально-технологічного, методичного та інформаційного забезпечення, спрямованих на підтримку якості вищої освіти на рівні, не нижче встановлених регіональних, національних та міжнародних норм, вимог і стандартів.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у вищому навчальному закладі у умовах АТО є важливим елементом системи забезпечення якості вищої освіти в цілому в Україні. Кожний навчальний заклад розробляє власну модель системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, враховуючи особливості контингенту студентів, стан кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення університету.

На нашу думку основною метою системи внутрішнього забезпечення якості освіти ВНЗ в умовах АТО: упровадження механізмів щодо підтримки якості освіти на заданому національному та міжнародному рівні в умовах воєнних дій; поліпшення умов для розвитку вищого навчального закладу; сприяння більш раціональному використанню внутрішніх і зовнішніх ресурсів (міжнародних програм, грантів тощо); забезпечення мотивування професорсько-викладацького складу на постійне підвищення кваліфікації не зважаючи на складну соціально-політичну та економічну ситуацію в країні; сприяння активному залученню студентів до процедур забезпечення якості освіти шляхом участі у конкурсах наукових робіт, конференціях, олімпіадах, міжнародних програмах.

Література

1. Кальней В., Шишов С. Школа: мониторинг качества образования: Педагогическое общество России, 2000. 316 с.
2. Есенбаева Г. Методы моделирования учебного процесса в вузе. Караганда; КЭУ, 2005. 233с.
3. Закон України «Про вищу освіту».: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Красовська О. Міжнародна акредитація освітніх програм у системі забезпечення якості вищої освіти: <http://www.edu-trends.info/internationalaccreditation/>
5. Моніторинг в управлінні навчальним закладом / О. М. Касьянова // Управлінський супровід моніторингу якості освіти / Т. Б. Волобуєва. Х. : Основа, 2004. 96 с.
6. Хлебнікова Т. М. Кваліметричний підхід до вивчення якості вищої освіти: <http://tme.uomo.edu.ua/docs/5/11hleqhe.pdf>.

УДК: 317

Шостаківська Н., канд. пед. н., доц.; Гайдамака М., студ. гр. МХм-5

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УРОКИ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ДЛЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Shostakivska N., Ph.D., Assoc. Prof.; Haidamaka M.

HYBRID WAR LESSONS TO HIGHER EDUCATION IN UKRAINE

Гібридна війна яка охопила терени України яскраво висвітлила стан та типові недоліки не тільки регіональної, а всієї вищої освіти. Події 2014-2016 років дозволяють з'ясувати парадигмальні властивості вітчизняної вищої освіти та управління нею. Виникає коло питань, на які наука шукає відповідь: як виконує вища освіта свої соціальні функції, яку роль відігравали вищі навчальні заклади Донбасу в перебігу

подій зазначеного періоду, яку позицію займало МОН України у розв'язанні кризової ситуації, наскільки відповідала наявній ситуації діяльність топ менеджменту вищих навчальних закладів зони АТО, що необхідно зробити на державному та рівні вищих навчальних закладів для забезпечення подальшого розвитку вищої освіти. Необхідність отримання відповіді на ці питання обумовлює актуальність проблеми визначення уроків гібридної війни для вищої освіти країни.

Аналіз подій досліджуваного періоду дозволяє зробити висновок, що вища освіта регіону не реалізувала свою головну функцію підготовки фахівців, здатних забезпечити інтенсивний економічний та культурний розвиток Луганської та Донецької областей, не сформувала у частини студентів та випускників громадянські якості, вміння об'єктивно аналізувати, оцінювати та прогнозувати розвиток соціальної ситуації. Такі наслідки пов'язані з відривом навчального процесу від реалій життя, суто абстрактно-академічною його спрямованістю. Окремо треба звернути увагу на те, що не виконали своїх функцій суспільні дисципліни, які мали формувати широкий культурний кругозір, вміння об'єктивно оцінювати дійсність та таким чином створювати умови для формування громадянських якостей. Щодо останнього, можна припустити, що і організація громадського життя навчальних закладів, діяльність студентського самоврядування не мали значного впливу на формування патріотичних якостей студентів. Саме суспільні дисципліни мали зруйнувати розповсюджені у регіоні міфи: «Донбас годує країну», «Відокремлений Донбас буде розвиватися інтенсивніше», але не зробили це. Наведені властивості характеризують особливості сучасної парадигми вищої освіти.

У такій ситуації неможливо позитивно оцінити роль топ менеджменту вищих навчальних закладів в організації освітньої діяльності та реалізації функцій вищої освіти регіону. Зрозуміло, що за умов централізованої системи управління вищою освітою в країні, відповідальність за стан освітніх справ у регіоні несе і МОН України.

Для з'ясування ролі керівництва ВНЗ регіону на початковому етапі гібридної війни були розроблені питання для телефонного опитування працівників навчальних закладів, яке передбачало використання не оціночних суджень, а з'ясування наявності або відсутності тих чи інших фактів та подій. Такий підхід забезпечував більший рівень об'єктивності отриманої інформації.

Окрім того проводився аналіз сайтів вищих навчальних закладів регіону та їх клонів на непідконтрольній Україні території, аналізувались також матеріали преси та Інтернет ресурси. Зібрана таким чином інформація дозволяє узагальнити особливості функціонування вищих навчальних закладів на початковому етапі гібридної війни.

Три університети – Східноукраїнський національний університет, Луганський національний університет, Донецький державний університет управління виїхали у свої філії та на їх базі організували навчальний процес.

Більшість інших університетів розпочинала свою роботу на нових місцях. Так Донецький національний університет за пропозицією МОН України переїхав у м. Винницю, Луганський національний аграрний університет у м. Харків, Донецький державний юридичний університет у м. Кривий Ріг тощо. Ситуація ускладнювалась тим, що жоден університет не вивіз свої бібліотеки, електронні бази даних, автомобільний транспорт, прилади, оргтехніку, деякі залишили навіть печатки та ліцензії на освітню діяльність. Рішення про переїзд на підконтрольну Україні територія приймали, як правило, одноосібно викладачі та студенти.

Література

1. Будаев Э. В. Метафора в политическом интердискурсе : монография / Э. В. Будаев, А. П. Чудинов. Екатеринбург : Урал. гос. пед. ун-т, 2006. 215 с.

2. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянских культур, 2004. – 524 с.
3. Лакофф Дж. Метафоры, которыми мы живем. Теория метафоры: сборн. ; пер. с англ., франц., нем., исп. яз. М. : Прогресс, 1990. 256 с.
4. Склярская Г. Н. Метафора в системе языка. СПб., 1993. 152 с.

УДК: 316.576

Шостаківська Н., канд. пед. н., доц.; Свистун О., студ. гр. МЛМ-5

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ФЕНОМЕНУ «ГІБРИДНА ВІЙНА»

Shostakivska N., Ph.D., Assoc. Prof.; Svystun O.

ESSENCE AND STRUCTURE OF THE HYBRID WAR PHENOMENON

У квітні 2015 р. на парламентській асамблеї НАТО було представлено доповідь Д. Калхи «Гібридна війна: новий стратегічний виклик НАТО?». У цій доповіді зокрема підкреслюється, що Росія використовує внутрішню слабкість України за рахунок, насамперед, невійськових методів (таких як політичне, інформаційне, економічне залякування та маніпуляції), які підкріплюються загрозою використання регулярних військ. Також, порівнюючи гібридні війни, яку ведуть Росія, Ісламська держава Іраку та Леванту (ІДІЛ), дослідник підкреслює що Росія скоординовано застосовувала широкий спектр.

Тактик, від політичного й економічного примусу, кібератак, дезінформації і пропаганди до відкритих і прихованих бойових дій. Ці інструменти динамічно змінювалися для підтримки сепаратистського руху на Донбасі. Особливо підкреслюється в доповіді успіх інформаційної війни Кремля, що дозволило Росії завдяки пропаганді й викривленню фактів побудувати нову віртуальну реальність, де вона виступала гарантом й захисником прав російськомовних громадян. В інтерпретації Москви використання сили було обумовлено захистом співвітчизників від «звірств» українського уряду.

Дії Росії по анексії Криму та, у подальшому, щодо збройної агресії на сході України, які містять усі ознаки гібридної війни, дали поштовх більш детальним дослідженням проблематики сучасних воєнно-політичних конфліктів «гібридного типу» вітчизняними науковцями. Широке застосування способів та методів воєнно-політичних конфліктів гібридного типу для вирішення міждержавних проблем на сучасному етапі розвитку людства спонукали вітчизняних науковців до поглибленого їх аналізу. Так, останнім часом дослідженню питань «гібридної війни» присвячені роботи В. Горбуліна, Є. Магди, Ю. Климчука, Г. Ситника, А. Слюсаренка, Л. Смоли, Г. Луцишини, М. Требіна, В. Мандрагелі. Комплексні дослідження проблематики «гібридної війни» на Донбасі та під час Криму здійснено авторським колективом НІСД у колективних монографіях «Донбасі Крим: ціна повернення», «Світова гібридна війна: український фронт», «Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл».

Фр. ван Каппен, коментуючи події в Україні, дав таке визначення «гібридної війни» – «... це змішання класичного способу ведення війни з використанням нерегулярних збройних формувань. Держава, що веде гібридну війну, проводить операцію з недержавними виконавцями - бойовиками, групами місцевого населення, організаціями, зв'язок з якими формально повністю заперечується. Ці виконавці можуть робити такі речі, які сама держава робити не може, тому що зобов'язана